

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako
: : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto 5 K, za pol leta 2-50 K. Naročnina
za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 5-50 K, za Ameriko 6-50 K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. : :

Skrbimo za čebele tudi po zimi!

Letošnja ugodna zima nudi priliko vestnim čebelarjem, da pomagajo svojim čebelam do prave gojitve v zimskem času. Znano je, da so lansko leto medle gozdna drevesa, njihov med je za prezimovanje najslabši in zato je važno, da si vé čebelar o pravem času pomagati, da ne pride vsled bolezni, griže, ampak si jih pripravi za pomladansko pašo prav močne in s tem tudi njih zgodnjo rojenje pospešuje.

V ta namen naj veljajo sledeči nasveti:

V splošno je kvarno, po zimi čebele s krmljenjem motiti in jih k prezgodnjemu delovanju siliti, vendar kdor nima čiste vesti, da je popolnoma pravilno vzel čebele, to je, da jim je odločil zadostno množino meda, da so čebele vedno na gorkem itd., stori le prav, da večkrat pogleda, kako se njegove živalice počutijo. Tiho šumljanje pomeni, da je vse v redu. Ako pa čebele močneje šumljajo, ali ako so prethi, je to vedno sumljivo znamenje. Gorki solnčni žarki izvabljajo mnogo čebel na sonce, ako le té panj onesnažijo ali so sami onesnaženi, ali je veliko čebelic mrtvih, je to slabo znamenje. Tu more vmes poseči večša roka, čebelarjeva pomoč. Ta obstoji v tem, da preišče vzrok tem neugodnim znamenjem. Treba je opazovati in priti na vzrok. Ako manjka čebelic medu ali so na slabem (smrekovem) ozimljenju, tedaj se jim mora pomagati v majhnih količinah med-pitanec ali pa v vodi stopljeni čebelni sladkor. To pitanje se izvrši na dvojen način ali na zadnji strani ali na panjevi bradi. Od čebelarjeve spretnosti je odvisno, kateri način je priporočljivejši. Neobhodno potrebna je ta pomoč, če so čebele grižave. Tu mora čebelar krmiti čebele, da jih obvaruje, sicer bo imel spomladi prazne panje. Pomniti je treba, da čebele po zimi malo hrane rabijo in zato močno pitanje ni potrebno. Vendar tudi v tem oziru je opazovanje in skušnja najboljši svetovalec. Le toliko se mora opozoriti, da pitanje s prereditko tekočino, ki se v notranjščini panja — v celicah — skisa in povzroča plesnobo v satovju ne

more hasniti in da taka tekočina gorkoto v panju zmanjšuje in zato škoduje. Krmljenje sredi zime pa bodi vendar le zadnje sredstvo, s katerim pomagamo čebelicam prezimovati. Mir je in ostane glavno pravilo. Le skrb za naše drage živalice in slaba vest, da jim nismo vsega dali, kar potrebujejo, naj sili, da jim pomagamo.

A. Lapajne.

Obrekovalcem kmečkega stanu.

V seji državnega zbora 23. januarja je imel naš poslanec Jarc govor, zaradi katerega ga je dunajsko židovsko časopisje, ki pozna tiste, ki jedó, ne pa tistih, ki pridelujejo, ostro napadlo. Govor priobčujemo po stenografičnem zapisniku. (Slovenski.)

Ni ga naroda v tej državi, ki bi s toliko nestrpnostjo pričakoval, da mu usoda podeli zopet težko zaželjeni mir, kot jugoslovanski narod. Ni ga naroda, ki bi bil v tej vojski doprinesel državi in vladarju toliko žrtev, kakor naš narod. Gospóda! Nemštvo govori o svojih velikih žrtvah v tej vojski. V čigavem ozemlju pa je divjala vojska? Ali ni bila to — če vzamem Galicijo in Bukovino — naša jugoslovanska zemlja? Vojska je zadela našemu narodu tako težke rane, da dvomim, da bi se mogle v doglednem času zaceliti.

(Nemški.) Visoka zbornica! Ni ga stanu, ki bi tako hrepenel po miru, kakor kmečki stan. (Res je!) Trepetaje gledajo žene, starci in otroci v Brest-Litevski, kdaj napoči trenutek, ko bodo zopet pozdravili v zapuščeni hiši očeta, brate in sinove. Vsaj ni večjega nasprotja, kakor je med mečem in plugom. Nobene panoge našega gospodarstva ni vojska tako opustošila, kakor kmetijstva. Mirno lahko trdim, da ni noben drug stan moral toliko žrtvovati, kakor kmečki.

Gospóda! Kaj je napravila vojska iz kmeta? Njegova zemlja, njegovi polni skednji, polni hlevi — to je bil njegov ponos pred vojsko. Kaj mora videti sedaj, ako se vrne iz strelskega jarka na dopust? Njegova družina se bori z zadnjo silo, da pridela živež — brez pomoči od oblastev

in države, za katero je moral kmet vse dati, svojo živino in svoje pridelke. Vsa prostost mu je vzeta in prisojene so mu odredbe, ukazi in kazni. Obenem vidi mož, ko pride s fronte, kako slabo gospodari vojaštvo s pridelki, ki mu jih je odvzelo. Vidi, kako poginjajo v zbirališčih konji in živina, ki bi jih tako nujno rabil; vidi na stotine vagonov zmurznjenega krompirja, ki so mu ga vzeli, da ga niti za seme ni ostalo; vidi, kako kali žito po skladiščih, da postane nerabno za živež. In če hoče kupiti obleko ali čevlje, petrolej ali sladkor, mora vedoma prestopiti ukaze in od trgovca do trgovca krošnjari s skrito moko, da sploh dobi, kar rabi. Vse te razmere so uničile v našem kmetu to, kar se je najvišje cenilo, njegovo zaupanje do državne oblasti, njegovo vero v pravičnost sodišč. (Medklici.)

To pa še ni vse. Kot kmečki zastopnik nimam dovolj besedi, da ožigosam drzno igro, ki jo je igrala vlada ob zadnjem delavskem štrajku s kmetom (čujte!). Vlada se je pogodila z delavci na stroške kmetov, na stroške trpečih žená in otrok in omagajočih starcev. (Pritrjevanje.) Javnost ima vtisek, kakor bi bila vlada s tem pritrdila očitkom proti kmetu, češ, da je požeruh in oderuh. Govori se, da se pripravlja nov pritisk na kmeta. Mi kmečki poslanci — mislim, da govorim lahko v imenu vseh — odklanjamo za ta slučaj vso odgovornost za dogodke, ki utegnejo priti. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Če si bo kmečka nevolja poiskala duška, če se ponovijo slučajji kakor v Ptujju, ne bomo mogli kmetov pomirjevati, ker smo prepričani, da pomenjajo zadnje odredbe hudo krivico kmečkemu stanu.

Dokazati hočem, da je bil z zadnjimi odredbami glede množine žita na glavo kmet bolj prikrajšan kakor meščan. Množina se je skrčila za delavce na kmetih od 2100 gramov na teden na 1575 gramov; za težake od 2565 gramov na 2000 gramov. Ker dajejo kmečki mlinci večjemu 80% moke, ostane moke za kmeta samo 1260 gramov oziroma 1850 gramov, to je 200 gramov manj kakor po mestih. (Medklici.) Te razmere se ne morejo vzdržati. Če ostane ta odredba in če se še mlinci zapro,

bo nastal med kmeti vihar. Gospóda ne pozna kmečkih razmer, kako more sicer misliti, da bo delal ob taki mali porciji kmet od zore do mraka. Če to ostane, bo delal kmet, kakor delavci po mestih, osem do deset ur na dan in naj skrbi vlada za to, kdo bo prideloval živež.

Še slabše, kakor kmetom samim, se godi tistim, ki stanujejo na kmetih in morajo moko kupovati; to so kajzarji in kmečki obrtniki. Ti ne dobe niti petine tega, kar je določenega. Poznam kraje, kjer že po tedne (klici: po mesece) niso dobili moke. Vlada se ozira najbolj na tiste, ki največ kričé, vlada daje najprej tistim hrane, od katerih se najbolj boji revolucije. Kdor ne dela v Avstriji revolucije, ta zaostane — to vemo po izkušnjah zadnjih dni. Krivo je temu, ker je naročeno podružnicam žitno-prometnega zavoda, naj skrbi najprej za mesta in industrialne kraje, potem še-le za ostale dežele. (Konec prihodnjič.)

Silno pomanjkanje živine na Kranjskem in omejitev civilnega konzuma mesa.

Deželna komisija za ureditev prometa z živino na Kranjskem pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani je v seji dne 31. jan. 1918 energično ugovarjala zoper neverjetno velike zahteve vojaške uprave po živini. Tudi c. kr. deželna vlada je uročila protest na kompetentnem mestu zoper ogromne zahteve živine po vojaštvu; povdarilo se je na kompetentnih mestih od vseh faktorjev, da Kranjska pod nobenim pogojem ne more izpolniti predpisov vojaštva, ki pa zahteva kljub vsemu, predpisano število živine. Zahteve civilnega prebivalstva po mesu so čimdalje večje. Meseca februarja t. l. bi moralo „Deželno mesto“ iz Kranjske dobaviti nad 13.000 glav, ako bi hotelo izpolniti vojaške zahteve in zahteve civilnega konzuma, nasprotno pa zamore „Deželno mesto“ prostovoljno, to je potom prostovoljnega nakupa dobaviti iz cele dežele le 613 glav. Vse kar bi se več živine dobavilo, bi bilo treba s silo re-

Doneski k zgodovini Bele Krajine.

Leopold Podlogar. (Dalje. IV.)

Ko je prešla Belokrajina v last andeških grofov, se je očak, sorodnik te rodovine, na prošnjo andeških pobrigal za versko zapuščeni narod. Pobožna Zofija Višnjegorska, očkova svakinja, je bila v vednem strahu, da se med nepoučeno ljudstvo zatrosi krivo-verstvo. Andeški grofje so obdarili cerkve s premoženjem, očak pa si je lastil desetine, ki pripadajo tistim, kateri opravljajo dušnopastirsko delo. Zdaj še-le se je Zagreb spomnil, zakaj in kdo pobira desetine. Začel se je dolgotrajen prepir in boj zaradi njih. Pa stoletne pravde, ki so se obravnavale v Zagrebu, Ogleju in Rimu, jim niso priborile pravic do belokranjskih desetini.

Ko je leta 1268. podelil belokranjske župnije koroški vojvoda Ulrik III. (1256 do 1269) v sporazumu očaka nemškemu

vitezskemu redu, je začel Zagreb pravdo zaradi desetini z njimi, ki so se pogrele še leta 1751., ko se je ustanovila goriška škofija, pa vse zastoj. Zagreb je odnesel iz vseh teh pravnih bridko zavest, da je zagrešil, česar ni mogel in tudi ni smel več popravljati.

Leta 1228. je ustanovil očak Bertold župnijo sv. Petra v Črnomlju in ji podredil štiri podružnice z ondotnimi duhovniki, kateri so bili tam že preje ali pa jih je postavil tje l. 1228., namreč: Tri fare (Metlike še ni bilo), Semič, Podzemelj in Vinico.

Iz prvotne črnomaljske župnije (iz leta 1228) z omenjenimi podružnicami se je razvilo do danes trinajst samostojnih belokranjskih župnij. Iz župnije Črnomelj se je ločila Planina leta 1787. in Dragatuš leta 1854.

Glede starosti podružnic sedanje župnije sv. Petra v Črnomlju imamo tri zapisknike, iz katerih vsaj približno precenimo njih starodavnost in starost.

Prvi zapisnik je zapisnik zagrebških desetini iz leta 1334. Ta pove, da je imela črnomaljska župnija samo dve podružnici: sv. Janeza Evg. v Dobljčah in sv. Jerneja na Otovcu. Drugih ta zapisnik ne omenja.

Drugi zapisnik je iz leta 1526., ko so se pobrale v vojne namene po cerkvah dragocenosti (kelih, monštrance in druga zlatnina in srebrnina). Izmed sedanjih štirinajstih podružnic še ni bilo l. 1526: 1. sv. Vida na Vidoših, 2.—3. sv. Jakoba in Marije Pomočnice v Rodinah, 4. N. L. G. v Vojni vasi.

Tretji zapisnik je v Valvazorjevi „Slava vojvodine Kranjske“ (1689).

1. Tega leta cerkve svetega Duha v Črnomlju ni bilo, bržkone je bila nekaj let prej pogorela, da jo obubožani Črnomaljši niso po požaru (1566) kmalu zidali.

2. Na Vidoših je bila cerkev, v kateri se je častil sv. Urh, če se ni Valvazor v svetniku zmotil; sedaj in menda tudi takrat se je gori častil sv. Vid.

3. V Dobljčah navaja Valvazor dve cerkvi: sv. Janeza Evg. in sv. Florijana. Te cerkvice ni več. Po spominu starih so se še videle njene ruševine med Jernejo in Dragovanjo vasjo. Zidali sta jo menda obe vasi v spomin na kak požar. Mali zvon iz te cerkve je kupila vas Rožičevrh za kapelo sredi vasi, kjer se je nekaj časa opravljala daritev sv. maše, kakor na Jelševniku, kjer so zidali kapelo ljudje iz te vasi in Srečivraha.

4. Cerkev sv. Jere nad Petrovo vasjo ni več, tudi ni sledu več o njej.

5. Marije Pomočnice na Rodinah tudi še ni bilo. To mejaško cerkev so zidali okoli leta 1720. Belokranjci in Kočevarji, ki imajo skupno vinograde po belokranjskih goricah.

6. Vojna vas — tu se časti Rojstvo Marije Device, leta 1689. pa N. L. G.

kvirirati. Kmetovalci se upirajo oddajam živine, češ, da vole rabijo za delo, ostala živina je majhna, molznih in pa brejih krav pa sploh ni mogoče in niti dopustno odvzeti. Po tem položaju je bila prisiljena „Deželna komisija za vreditev prometa z živino na Kranjskem“ tudi civilni konzum na Kranjskem primerno znižati ter se bo klanje v mnogih občinah po deželi moralo čisto ustaviti, v drugih občinah pa omejiti. Kmetovalci morajo biti pripravljene, da bodo prisiljeni oddati živino, katero bodo silno težko pogrešali ter bodo morali oddati brezdvoma tudi plemensko živino vsaj vso tako, ki ni posebne pasme in posebno dobra za pleme. Treba bo oddati tudi delavne vole. „Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani“ bo po svojih zaupnikih skušalo hudo breme kar mogoče porazdeliti, tako da ne bo živinoreja, dasi bo zelo oškodovana, čisto uničena in vsaj kolikor toliko ohranjena. Vole bo treba, kakor rečeno, tudi odvzeti, vendar se bo skušalo tako urediti, da bo v vsaki vasi ostalo vsaj nekaj živine za delo. Poljedelci bodo morali eden drugemu pri delu z živino pomagati. Apeliramo na živinorejce, naj se ne upirajo v oči gledanega položaja dobavam živine po zaupnikih „Deželnega mesta za vnovčevanje živine“, ker sicer bi ukazalo vojaštvo rekvizicijo, pri kateri bi nastale, ker bi se rekvizicija vršila brez ozira, kar na splošno, nedogledne posledice za živinorejo, nevarno bi pa bilo tudi za ljudstvo samo. Zaupniki „Deželnega mesta“ imajo strog nalog, da zahtevajo le tisto živino, kar se sicer težko, vendar pa še vedno najlažje pogreša. Na drugi strani apeliramo na prebivalstvo mest in industrijskih krajev, na delavstvo in meščanstvo, naj omeji začasno uživanje mesa in to vsaj toliko časa, da se ho moglo obdelati polje, ker je sicer nevarnost, da se tudi drugih pridelkov jeseni ne bo skoro nič pridelalo, ako bi se kar vso živino od kraja pobralo. Konzumentje naj razumejo položaj ter ga gledajo kakoršen je ter naj ne nastopijo nasilno, ker to položaja ne more izpremeniti. V interesu vsega prebivalstva in bodočnosti našega narodnega gospodarstva je, da se vsaj večji del živine za delo ohrani in ne pobije zadnji rep. Živinorejci, predvsem pa tudi županstva naj gledajo, da ne bodo ljudje po deželi doma klali živine in telet in da se ne bo vršilo tihotapstvo živine v sosedne dežele, ker oboje je skrajno škodljivo že sedaj, odslej bi pa bilo to naravnost poguba za naše gospodarstvo. — Deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Državne podpore za svojce v Ameriki pridržanih avstrijskih državljanov. Ker so Združene države v severni Ameriki od 7. decembra 1917 tudi z Avstro-Ogrsko v vojnem stanju, imajo od tega dne tudi svojci v Združenih državah severnoameriških pridržanih avstrijskih državljanov pravico do državne podpore po zakonu z dne 17. avgusta 1917, št. 376 drž. zak., če so seveda ostali zakoniti pogoji podani. Prošnje je vlagati pri političnem okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) prosilčevega bivališča. Vlagajo jih lahko razen svojcev samih za-nje tudi njihovi zastopniki, županstva, pomožne pisarne in občekoristna društva. (O tem smo že večkrat poročali. Toda prosilke se hodijo vedno k nam pritoževati, da nočejo županstva in druga oblastva nič vedeti o tem ter odpravljajo prosilke s pikro opazko: „Naj vam pa Dol. Novice podelé podporo, ki so to objavile!“ Mi smo naznanili to vest ljudem, ker smo jo čitali v drugih večjih slovenskih in nemških listih. Prosimo gospode poslance za tozadevno pomoč in pojasnilo. Op. ured.)

Papirnati bankovci. Avstro-ogrška banka naznanja, da je koncem leta 1917 v Avstro-Ogrski krožilo v prometu papir-

natih bankovcev za 18.4 milijard kron. Leta 1914. je bilo papirnatega denarja v našem cesarstvu za 5 milijard, leta 1913. samo za 2.4 milijarde. Papirnati denar čudovito narašča.

Oddaja trt iz državnih trtnic. Iz državnih trtnic se bodo spomladi l. 1918 oddajale ameriške trte po 25 K za tisoč ključev in 60 K za tisoč korenjakov (bilf). V manjših množinah se bodo oddajale tudi cepljene trte po 50 vin. za trto. Prošnje za trte je poslati najpozneje do 25. febr. c. kr. vinarskemu nadzorniku B. Skalický-ju v Kandiji pri Rudolfovem.

Vojska in mir.

Zadnje dni januarja in prve dni februarja je zboroval v francoskem mestu Versaill največji vojni svet četverospozumov. In kakšen je bil izid? Da se je ententa odločno izrekla za nadaljevanje vojske do skrajnosti! — V Berlinu so se posvetovali politični in vojaški zastopniki Avstrije in Nemčije. — V Brestu-Litovskem nikakor ne morejo priti do pravega sporazumljenja. Trockiju že očitajo, da nalašč zavlačuje pogajanja.

Czernin in Kühlmann sta nastopila novo pot. Pogajanja z boljševiki se bodo razbila. In osrednje države bodo poskušale doseči poseben mir s posameznimi državami Rusije. V enem slučaju se je to tudi že posrečilo. Dne 9. febr. je poročal brzozjavni korespondenčni urad iz Bresta-Litovska, da se je mirovna pogodba z Ukrajino 9. februarja ob 2. uri zjutraj podpisala. Po mirovnem sklepu z Ukrajino se je morala udati tudi oficijelna Rusija. In 11. febr. je že naznanil korespondenčni urad čez Dunaj iz Bresta-Litovskega z dne 10. februarja, da je vojna tudi z ostalo Rusijo končana. Brzozjavka se glasi:

Za obravnavanje političnih vprašanj sestavljena nemško-avstrijsko-ruska komisija je imela včeraj in danes seje. V današnji seji komisije je predsednik ruske delegacije po naročilu svoje vlade sporočil, da Rusija, odpovedujoč se formalni mirovni pogodbi, proglašá, da je vojno stanje končano in da odreja popolno takojšnjo demobilizacijo ruskih bojnih sil.

Za nadaljne razgovore, ki so vsled tega položaja potrebni med državami štirizveze in Rusijo o ureditvi medsebojnih diplomatskih, konzularnih, pravnih in gospodarskih odnošajev, je gospod Trockij priporočil pot neposrednega občevarja med udeleženiimi vladami in v Petrogradu se nahajajoče komisije držav štirizveze.

Dal Bog, da sledi prav kmalu temu mirovnemu poročilu, tej prvi vzhajajoči jutranji zarji, vse oživljajoče solnce splošnega miru med vsemi narodi!

Amerikanci se hočejo na vsak način udeležiti pomladanskih bitk na laški in francoski fronti. Pripeljali so baje iz Amerike že veliko čet v atlantska pristanišča francoskega obrežja. Prevozne ladje je spremljalo močno ententino brodovje, med katerim so bile tudi ameriške bojne ladje, Izkreali so okoli 40.000 do 50.000 mož, poleg tega pa obilo vojnega materiala, posebno težke artiljerije. Temu prvemu velikemu prevozu bodo sledili še nadaljni, tako da bo začetkom pomladi na zapadnem bojišču, kakor sodijo vojaški strokovnjaki, okoli 150.000 Amerikancev pripravljenih za boj. — Wilson in njegovi svetovalci popolnoma pritrjujejo sklepu vojnega sveta zaveznikov, da se naj vojska nadaljuje z vsemi sredstvi.

Angleži se že tudi bahajo s prihodnjo vojsko. Angleški kralj je rekel v parlamentu, da je nastop Združenih držav in drugih nevtralnih držav v vojski še-le prav okrepil moč angleškega orožja in dvignil zavest, da zmaga angleška reč. Trdi dalje, da so dogodki v Rusiji pač povečali bremenitavo zaveznikov, a moči in lojalnosti niso oslabili. — Sir Carson je pa napovedal

na versailskem posvetu brezobziren gospodarski boj Nemčiji.

Na Francoskem bojišču pa se pripravljá za prihodnje dni nova krvava žaloigra. Obe stranki napovedujeta, da bosta udarili. Kdo bo prej pričel? Ali bo orožje odločilo? —

Dunajski listi pišejo: Dasi se z Rusijo ni sklenila še mirovna pogodba, se le lahko ujetniki redno prično v najkrajšem času zamenjavati. O tem se bodo v Petrogradu pred vsem pogajali. — Vesti o končani vojski z Rusijo in o miru z Ukrajino so vzbudile med nemškimi poslanci največje zadovoljstvo. Slovenski poslanci govoré bolj pridržano.

Vsi ti dogodki nas ne bodo spravili bližje svetovnemu miru. Ne orožje in ne poseben mir z ruskimi državami ne bode rešil zamotanega položaja, ampak ga še le poslabšal. Dokler ne bodo vse sovražne stranke spoznale, da je trajen sporazum med narodi na podlagi samoodločbe narodov in gesla brez aneksij in kontribucij edin predpogoj miru, se bo vojska peljala dalje, ki bo zahtevala še veliko tisoč nepotrebnih žrtev in bo gnala človeštvo v grozen propad.

Franjo Neubauer:

Nazaj!

Poje se po melodiji pesmi: «Nazaj v planinski raj».

Petrólej dragi moj,
lepó dišeče olje!
Kako sem slabe volje,
ko v temi sem nočoj!
Zakaj, zakaj
ne svétiš kot nekđáj?!

Rujavi moj tobak!
Kdor zdaj kadí in číka,
želján te „topelt“ vika,
tako si zdaj sladak!
Zakaj, zakaj
en cent te nimam vsaj!

Dolenjček rujni tí!
Čeprav sí včasí kisel,
pa vendar vsaka misel
do tebe mi hití!
Zakaj, zakaj
strašansko drag si zdaj?!

Oj piva svetli vir!
Iz čáše pil sem vitke,
pozabil čáse bridke,
a zdaj te ni nikjer!
Nazaj, nazaj,
peneči hmeljev slaj!

In zdaj še ti, podplat,
in čevlji vi usnjeni,
kako ste vsi leseni!
Kam naj grem potovat?
Nazaj, nazaj,
država, koč nam daj!

Suknjene hlače ve
in žametasta suknja!
Ob luknji že je luknja
in cvirna ni, — gorjé!
Zakaj, zakaj
zdaj Adam nisem vsaj!

Oj sreča prvih dni!
Ni Adam cvrl, ne kupal,
ne pil, tobaka puhal,
zavijal ni kostí!
Nazaj nam raj
peklenski vrni zmaj!

Nihcé ni tam dražil,
nihcé ni rekviriral,
ne starih cunj pobiral,
ni lačen, žejen bil! —
Le mir nazaj,
pa raj bo vekomaj!

Domače in tuje novice.

Shodi zaupnikov Slovenske ljudske stranke bodo v Metliki v nedeljo dne 17. t. m. ob pol 9. uri dopoldan pri Kroni (Widenig), isti dan popoldan ob 3. uri v Črnomlju pri Laknerju. Poročal bo drž. poslanec Jarc. Za novomeški okraj bo shod v ponedeljek 18. febr. ob pol 11. uri dopoldan v občinski pisarni v Kandiji.

Na izrednem občnem zboru kmetijske podružnice novomeške, ki se je vršil v ponedeljek, dne 11. t. m., je bil soglasno izvoljen podružničnim načelnikom mil. g. dr. Seb. Elbert, inf. proš in mestni župnik novomeški.

Čč. gg. župnikom semiške dekanije. Podpisani s tem naznanjam, da je dovolilo prečast. knezoškofijstvo z dop. z dne 25. jan. št. 319, da se sme odslej pobirati zadnje nedelje v mesecih po belokranjskih župnijah ne več za invalide sploh, ampak za invalidni dom v Beli Krajini, in prosim, da bi o tem obvestili vernike s pridružnice, nabrane zneske pa pošiljali na položnice, ki se jim bodo doposlali. I. Šašelj.

Odlikovanje Usmilj. bratov v Kandiji. V nedeljo 10. febr. je pripel nadporočnik g. Jos. Waller vsem čč. gg. Usmiljenim bratom, ki še dosedaj niso bili odlikovani, srebrne, deloma bronaste, častne svetinje Rdečega križa z vojno dekoracijo. Odlikovanje je imelo prav slovesno lice. Gospod nadporočnik je v krepkih patrijotičnih besedah nagovoril in pozdravil zbrane čč. gg. Usmilj. brate, vsem skupaj in vsakemu posebej prijazno čestital k prezaslužnemu odlikovanju ter stisnil roko. Istotako je storil hišni vojaški zdravnik gosp. dr. Jos. Cholewa. Pridružujemo se tudi mi s prisrčnimi čestitkami k častečemu odlikovanju častite družine tega veleplemenitega in človekoljubnega konventa na najvišjem mestu.

Poroke v Novem mestu dne 11. febr. Gosp. Janez Brinskele, ključavničar v Blatniku pri Črmošnjicah na Kočevskem se je poročil z gdčno Alojzijo Lužar iz Rečič pri Semiču. — G. Alojzij Jesih, dninar iz Radnje vasi pri Trebelnem se je poročil z gdčno Marijo Urbič iz Bitnje vasi pri Trebelnem.

Poročil se je 10. t. m. v Prečini g. Karol Suhl, t. č. črnovojnik v rezervni bolnici Rdečega križa v Novem mestu z gdčno Ano Dragman. Obilo sreče!

Poročil se je v Ljubljani 11. t. m. gosp. Jožef Jazbec, hišni posestnik in ključavničar v Novem mestu, t. č. desetnik-črnovojnik z gdčno Filomeno Pavlin, kuharico, goriško begunko iz Trnovega pri Gorici. Bilo srečno!

Umril je 5. t. m. v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu gosp. Jožef Schwirt, mesar v Novem mestu, za pljučnico, star 68 let. Naj počiva v miru!

Umril je v noči soboto na nedeljo 10. febr. v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji, po kratki bolezní v 54. letu starosti, sodni pisarniški oficijal v Metliki, gospod Ivan Novak. Pokojni je bil sin nekdanjega nadučitelja Novaka v Šmihelu; starejšim ljudem gotovo še v dobrem spominu. Umrli oficijal je služboval kot jako vesten in zmožen uradnik v več krajih na Kranjskem in Štajerskem, a umrl je na domači zemlji; rodil se je v župniji Prečna. Ostali so trije otroci. Sin Stanko, absol. jurist, je sedaj nadporočnik; sin Jožko je tudi pri vojaki; hčerka je pa pisarniška pomočnica pri sodniji v Metliki. Pogreba na šmihelsko pokopališče so se udeležili: predsednik okrožnega sodišča, prelag. g. pl. Garzarolli in sod. svetnik g. dr. Förster iz Rudolfovega, sod. predstojnik gospod Hutter iz Metlike in več drugih sodnijskih gg. uradnikov in kolegov njegovih iz Metlike in Novega mesta. Bodi mu lahka domača gruda!

Poštnih tatov tudi drugod ne manjka. Na Dunaju so zaprli 46 takšnih tičev.

Cenjenim naročnikom. Nekateri naročniki še niso obnovili naročnine za leto 1918. Prosimo vljudno dotičnike, naj blagovoljivo to takoj storijo po položnicah, ki so jih prejeli. Z mesecem marcem bomo ustavili list vsem, ki ga niso plačali vsaj za pol leta naprej. — Prosimo, agitirajte z vso vneto za razširjanje Dol. Novic! Toliko listov izhaja letos nanovo, pa vsi imajo takoj dovolj naročnikov, za stare Dol. Novice ni zanimanja, ne denarja!

Smrt je pokosila na pepelnico sredo, ob 9. uri zjutraj 89 letnega Dolenjca stare, poštene korenine, trdovernega moža, za poštene narodnjaka, izbornega kmetovalca, vednega očeta, modrega bivšega velikoskrbnega očeta, veleposestnika, mlinarja in žagarja, prespoštovanega gospoda Jakoba K o š a k a v Kronovem pri Beli cerkvi. Pogreb bo v petek 15. februarja ob 9. uri zjutraj v Belo cerkev. Pokojni je bil daleč na okrog dobroznan zdravnik-homeopat. Baval se je s homeopatijo z veseljem, natančnostjo in čudovito vestnostjo ter je izkazal najlepše uspehe pri ljudeh in živalih. Zdravil je brezplačno, nesebično, iz same ljubezni do bližnjega. Nabavil si je za to vedo vseh potrebnih homeopatičnih nemških knjig, katere je vse dobro preštudiral in vsebinsko tudi dobro razumel. Saj je bil vsestransko izobražen in učen mož. Nemščina in celo latinščina mu niso delale preglavice. Obiskoval je spodnjo gimnazijo v Novem mestu. V njegovem času obiskovati latinske šole, to ni bila malenkost, to je takrat nekaj izdalo! Bog bodi našemu rajnemu zvestemu naročniku ter velikemu dobrotniku človeštva bogati plačnik v nebesih!

Jugoslovanski deklaraciji se pridružujejo narodne žene in dekleta iz Novega mesta in Kandije. Dosedaj je podpisanih 1000.

Spremema posestva. Hišo gospoda poslanca Jarca v Novem mestu na glavnem trgu je kupil g. Jak. Mikolič za 35.000 K.

Vlaki vozijo zopet dvakrat iz Ljubljane v Bubjarce in nazaj in sicer zjutraj in zvečer; seveda do preklica, ki se pa lahko zgodi vsak hip.

Dva škofa sta tudi podpisala Jugoslovansko deklaracijo z dne 30. majnika 1917 in sicer zagrebški nadškof dr. Ante Bauer in škof na otoku Krk, dr. Anton Mahnič.

Dijaki v Zagrebu vseh štirih visokih šol so imeli veliko slavnostno zborovanje, na katerem so se izjavili za jugoslovansko majniško deklaracijo.

Oglasil se je iz laškega ujetništva posestnikov sin Ivan Fabjan iz Dol. Gradiša št. 8 pri Št. Jerneju. Imeli so ga že za mrtvega. Dne 9. febr. pa je pisal, da je zdrav. Pozdravlja vse vojake na tirolski fronti in vse znance v dragi Dolenjski ter želi skorajšnje svidenje doma.

Srčne pozdrave pošiljamo vsem Dolenjem in vsem bralcem Dol. Novic iz šlezijske bolnice v Opavi. Vsi se veselimo, kadar dobimo od doma Dol. Novice, kajti one so najbolj koristen in zabaven list za nas. Fr. Kralj, Podgrad; Jos. Špacapan, Žabjavar; Edv. Zorko, Novomesto; Mihael Kozak in Karol Müller.

Tatovi so odnesli od 10. na 11. febr. ponoči na Lakoncah pri Stranski vasi, župnije Šmihel, veliko masti, obleke, klobuke itd. V bližini je veliko cigánov. Videli so omenjeni večer več fantov v vojaški obleki. — Na Škrjancah pa so pokradli krompir pri Turku.

Smrt vsled lakote. V Trstu je umrla 55 letna Marija Calligaris, ki ni imea nobenega sorodnika in sploh nikogar, ki bi se brigal zanjo. Nesrečna žena je stanovala v neki slabi luknji v ulici Salice. V sobi ni bilo družega, kakor dve zarjaveli ponvi in par pesti listja. Pretečene dni pa so jo našli mrtvo; umrla je lakote.

Plesi so baje strogo prepovedani na Hrvatskem. Sicer pa imajo drugih zabav dovolj.

Dopisi.

Iz Novega mesta. Izredna slavnost se je vršila zadnjo nedeljo v prošnji v Novem mestu. Ob 11. uri dopoldne so se zbrali v prošnji ugledni goriški begunci iz mesta in okolice s svojim podpredsednikom odbora za goriške begunce, gosp. svetnikom Iv. Kovačem. Mil. g. proš. dr. Seb. Elbert, predsednik odbora za goriške begunce, pozdravi ob navzočnosti prečastite kapitelske duhovščine zbrane gospode. V kratkem, slovesnosti primernem govoru, razodene pomen skromne slavnosti. Tri gospode iz njihove srede je zadela izredna čast, Njega Veličanstvo cesar Karol I. jih je izredno visoko odlikoval za požrtvovalno in hrabro obnašanje pred sovražnikom. Nato došla odlikovanja pripne mil. g. proš. na prsa odlikovancev: velečastitemu g. župniku v p. Frančišku Ziachu vitežki križec Franc Jožefovega reda na traku hrabrostne svetinje z meči; prečast. g. vikarju v p. Alojziju Quaglia zlat križec s krono na traku hrabrostne svetinje z meči, in blagorodnemu gosp. nadučitelju Jožefu Orel-u vojni križ za civilne zasluge III. razreda.

Odlikovanci se zahvalijo nato za izredno odlikovanje Nj. Veličanstvu cesarju Karolu, mil. gosp. proštu in g. svetniku Kovaču za očetovsko skrb in tolažbo, ki sta jo izkazovala njim in njihovim sotrpinom. Nadalje se tudi zahvalijo prečast. duhovščini in prebivalstvu v mestu in okolici za vse velike dobrote, ki so jih prejeli v svojem prognanstvu. Bog bodi plačnik! Po vskliku trikratnega „živijo“ na cesarja se je končala mala slavnost.

Gotovo bode ostala prisrčna slovesnost neizbrisna v spominu navzočih, ko so ravno oznanjali zvonovi iz lin kapitelskega zvonika po tolikem času trpljenja prvo veselo oznanilo: „Mir z Ukrajino je podpisan, radujmo se!“ Bog daj, da bi kmalu doživeli ono uro, ko bodo zvonovi oznanjali splošen mir celi Evropi. Gospodom odlikovancem iskreno čestitamo in prosimo Boga, da bi odlikovanja nosili dolgo vrsto let in kot učitelji naroda še enkrat doživeli srečo in blagostanje svoje sedaj razdejane domovine!

Iz Adlešič, 6. febr. Danes smo obhajali pri nas redko slavnost, zlato poroko Ivana in Ane Veselič-Brdarja iz Vrhovec h. št. 8., ki sta bila poročena po svečnici leta 1868. V zakonu sta imela osem otrok, štiri sine in štiri hčere, ki še vsi živijo. Od teh so štirje v Ameriki, najstarejši sin že čez 30 let, in dve hčeri. Drugi pa so doma, sina oba vojaka in mlajši v ruskem ujetništvu. Vnukov imata pa 17 doma, koliko pa jih je v Ameriki, ni znano. Ker sta oba še prav trdna in čvrsta, vsaj ima on šele 71 let, ona pa 67, upamo, da bosta dočakala še biserno poroko, kar njima iz srca želimo. Naj pripomnim tu še, da je „nevesta“ teta našega g. dr. Jur. Adlešiča, nadporočnika-avditorja. — Naj tudi še dodam, da je umrl 12. jan. na Bednju, h. št. 29, Miko Črnič, ki je živel v zakonu s svojo še živo ženo čez 53 let in bi bil imel lahko zlato poroko 3. febr. l. 1914.

Zaradi potresa, o katerem sem pisal v zadnjem dopisu, da smo ga čutili 29. jan., še omenjam, da so ga čutili na Bednju in v Tribučah, kakor se pripoveduje, dosti bolj, kakor pri nas. Na Bednju so neki šklepetala okna in vrata, v lesenih hišah so tudi slišali, da so škripali špiravci in letve pod streho. Po nekodih so tudi otroci jokali vsled strahu. Potres je prišel nekako od zahoda. — Za belokranjski invalidni dom smo poslali meseca januarja iz naše župnije 235 kron.

Iz Črnomlja. Za jugoslovansko deklaracijo so se izjavile v Adlešičah z velikim veseljem belokranjske žene in dekleta z 225 podpisi ter se isti še nabirajo. Čast našim ženam in dekletom!

Pri mestni hranilnici v Črnomlju se je vložilo v mesecu prosincu 121.730 K 62 v; izplačalo pa 63.965 K 9 v; vložilo več 57.765 K 53 h; hipotečnega posojila

se je izplačalo 16.755 K 71 v; denarni promet 463.179 K 10 v; vseh strank pa 354.

V nedeljo dne 3. februarja t. l. se je nabralo v veseli družbi z brati Čehi v Tribučah za našo šolsko-družbo sv. Cirila in Metoda 84 kron in za šolsko matico 87 kron. —š

Iz Gradca. Predragi Dolenjci ter drugi blagi dobrotniki! Kaj takega pa si nismo mislili, da imamo toliko dobrih src med Vami v lepi Dolenjski, ki nas tako velikodušno podpirajo s svojimi milimi darovi. Pred par dnevi prejeli smo od neutrudljivega gospoda urednika Dol. Novic kar 433 K, za kar Vam vsem skupaj srčna hvala. Ljubi dobrotniki! Vaši blagi darovi niso bili zastoj. Marsikateri vojak, ki pride v zavod, je ves žalosten ter skoro obupan, ker misli, da sedaj, ko je slep, ni več veselja zanj. Ali, ko vidi, da ima še toliko dobrih src na svetu, ki ga nočejo pustiti, da bi taval v žalosti, ampak mu hočejo pomagati, začne zopet drugače misliti. Poloti se ga zopet veselje ter se kmalu začne kake stvari učiti, kar je za človeka, ki ga zadene taka kruta usoda, najboljša. Kaj naj bi počel človek, ki ga zadene tako zlo? Ali naj samo doma za pečjo sedi, ter vedno toži sebi in drugim v nadlego? Saj mu to vendar nič ne pomaga, ampak še otežuje mu njegovo stanje. Vse drugače pa je, ako se taki človek prime kakega dela, s katerim si osladi svoje življenje, naredi si kratak čas, in tako se čisto uda svoji usodi, ter jo tudi mnogo lažje prenaša. Ljubi dobrotniki! K vsemu temu pa veliko pomagajo Vaši blagi darovi, za katere moramo Vam biti zelo hvaležni. Ganilo nas je, da sta se blagi g. Božič iz Novega mesta in g. Bukovec iz Mrzleluže spomnila celo ob svoji smrti na nas. Brala se bode za vsakega po ena sveta maša v naši domači kapeli, katere se bomo udeležili vsi oslepeli vojaki. Prosili bomo dobrega Boga, naj povrne našima blagima dobrotnikoma tam gori v sv. raju, ker sta se nas tako lepo spomnila ob svojem slovesu iz te solzne doline, kar jima bode gotovo ljubi Bog bogato poplačal. Fr. Medle.

Veledenjeni gospod! — Vaša zadnja pošiljatev v znesku 433 K me je veselo iznenadila. Pa so res blagi ljudje ti Dolenjci, navdušeni za vse lepo in dobro. Bog jih živi! Za pokojna dobrotnika gg. Božiča in Bukoveca se je darovala v sredo in četrtek sv. maša, pri kateri so bili navzoči tudi naši slepi fantje. Dal Bog obema večno luč — tako žele oslepeli vojaki; saj tudi njih tolaži upanje, da jim po temnih dnevih zemskega življenja zasije večna luč. Luč, kratka beseda, o pa kaj bi dali ti ljudje za luč očesa. Zadnjič mi je eden rekel: Veste, ko bi zdajle spregledal, zazdelo bi se mi, da sem v raju.

Da, da, ubogi reveži! Zemski raj — krasan v svoji naravni lepoti je zanje zaprt. Naj jim dobri Bog odpre večni raj; pravijo, da bo tisti, ki je na svetu slep vdano nosil gorje črne tmine, da bo gledal božje Veličanstvo bolj popolnoma, kakor mi, ki se dan za dnem veselimo pogleda na zvezde nebeske. Prav lepo prosim, naj se blagi dobrotniki spominjajo nesrečnih oslepelih vojakov v molitvi, da jim zasije po črnem dnevu življenja večna luč rajskega dvora.

Najlepše pozdrave vsem blagim dobrotnikom! Posebno pa Vam veledenjeni gospod urednik. Vdana s. Klara Verhunc.

Iz laških Tirol. Dan na dan se čita in sliši, kako v eni deželi napredujejo, posebno v naši sosedni Štajerski, kar se tiče prometnih sredstev. Pred kratkim je bilo slišati, da na Štajerskem grade kar tri železniške proge, oziroma stranske proge. Dne 10. januarja je bil ljudski shod v Kostanjevici; veliko važnih reči se je obravnavalo, ali ena jako važna točka, ki posebno nas iz Št. Jernejske doline zanima, se je popolnoma pozabila. Mislim, železniško progo Novomesto-Brežice. Že pred vojsko,

smo čutili potrebo te proge, kaj šele po vojski. Pred vojsko je bila že težava s prometom, po vojski bode še tem hujše. Naša dolina je sedaj dokaj zanemarjena. Na primer naj omenim samo umetna gnojila. Ta nas stanejo iz postaje Rudolfovo do doma več, kot pa iz Ljubljane do Novega mesta. Vseposod, koder sem še dosedaj hodil, niso tako zanemarjeni kraji, razven Galicije in Srbije, kakor ravno pri nas na Dolenjskem.

Tukaj po Laškem, kar sem dosedaj videl, so veliko naprednejši v tem oziru kakor pri nas na Dolenjskem. Tu imajo po večini ceste kakor pri nas državne do vsake gorske bajte, da se lahko z avto peljaš do vseh večjih vasi; potem skoro povsod električna napeljava; v vsaki vasi vodovod. Kako je pa pri nas na Dolenjskem v tem oziru? Zaradi vode samo pogled na Suho Krajino! Ali ne plačujemo tudi pri nas na Dolenjskem davke? Se pač pozna, kdo ima besedo nad nami Slovenci! Dal Bog, da bi zanaprej svobodneje dihal! Koliko se v naši dolini v mirnem času pridela vina za izvoz, koliko je bilo vsako leto ščetincev za izvoz, koliko je še lepih gozdov za izkoristiti, ali žal, vse to smo morali dati, ako smo sploh hoteli dobiti kak krajcar, za slepo ceno. Kljub naši naravni lepoti je naša Št. Jernejska dolina zaostala v napredku, kar je največ krivo po mojem mnenju pomanjkanje železnice.

Dosedaj je bila naša dežela v ožjem vojnem ozemlju, in je bila tudi vsaka večja akcija izključena. No in sedaj, ko je skoraj brez nevarnosti, prosimo naše gg. poslance, naj delajo na to, da se čimpreje zgradi ta kratka in tako potrebna proga Rudolfovo-Brežice.

Ker so se zdaj Dol. Novice tako izpopolnile glede vsebine, jih moram že kot zvesti naročnik vsakemu priporočati. Dol. Novice so se mi najbolj prikupile; ko dobim Dol. Novice, se mi zdi, da dobim pismo iz rojstne hiše. Priporočam vsem, ki imate svojce na bojišču, naročite jim ta list. Pa tudi doma na Dolenjskem ne sme manjkati v nobeni hiši Dol. Novic. Toraj vsi na delo za napredek Dolenjske. — Vas prisrčno pozdravlja Št. Jernejčan.

Iz Belokrajine. Sosedov Jož. — Žalosten glas zvona oznanja tužno vest: preminol je zopet človek-trpin. — Enako tisočermim nalezel je na bojnem polju smrtonosno bolezen, kateri je tudi podlegel, komaj 23 let star. Takšni slučaji so v sedanjih časih postali že vsakdanji; preveč bi trebalo papirja in črnila, pisati o vsakem le nekaj vrstic. Toda ta mladenič-junak je bil človek posebne vrste.

Vzrasel je v povsem skromnih razmerah; pot življenja mu ni bila posuta s cveticami, zato mu pa ni usahnil vir šaljivosti in vedno dobre volje, njemu sagemu v olajšavo trpljenja, drugim pa v razvedrilo in zabavo. Ob poletnih večerih razlegal se je smeh od dela utrujenih fantov in deklet, kadar je bil Jož med njimi. Po zimi zopet pri gorki peči, sredi med mladino, ni bilo konca izvrstnih dovtipov in hudomušnih opazk, izrečenih z resnim obrazom, kar je še bolj sililo vsacega na glasen smeh.

Po leti je udarila strela v pristavo njegove matere, poslopje je pogorelo do tal in ravno tisti večer je prišel na dopust. Žalostno prizadeti reče: „Kaj se jokate, bodite veseli, da je vsaj kozolec ostal nepoškodovan, ogenj mi je pa razsvetlil pot, da sem videl iti domov.“ Pri nekih znankah gleda nad posteljami preproge, v katere je bil na sredi vdelan monogram. „Kaj treba še-le zapisati, od katere je ena ali druga postelja?“ Prišedši od zdravnika, ga vprašajo, kaj da je porekel. „Kaj, za roko me je prijel, pokazati sem mu moral jezik in plačati šest kron. Tudi jaz bodem sedaj vsacega prijel za roko, pokaže naj mi jezik in da šest kron.“ Zopet drugipot: „Zdaj bom pa kmalu umrl, zdravnik mi je dejal, da lahko vse jem in pijem, hojladri, hojladra, kmalu pride čas, ko

bom šel v Vojno vas (pokopališče). Rad umrjem, vsaj ne bo treba več kašljati na onem svetu.“ Še zadnji dan, po prejemu sv. popotnice, reče jokajoči materi: „Sedaj sem se spravil z Bogom, pokličite še notarja, prinesite papir in svinčnik, da napravim oporoko čez moje tisočake.“ Zraven stoječi so se morali vzlic resnemu položaju smejeti nehote. Tako je še čez bolezen in smrt ubijal šale.

Izraz na obličju je bil še na smrtni postelji nekako šaliv, kakor da bo vsak hip povedal zopet eno svojih. Mladenke, katerim je tolikrat delal kratek čas, obdale in okinčale so ga vsega z venci in šopki, da se je zdelo, vkljub zimskemu času, je tu cvetoča pomlad. Vrste belo oblečenih deklic, med njimi mladenke, držče v rokah lepe vence, so otvorile sprevod, katerim se je priklopila silna množica žalujočih, v znak, kako priljubljen je bil pokojni pri starih in mladih vseh slojev. Mnogo njegovih šaljivih izrekov bi se dalo še napisati, toda segalo bi predaleč; vsakemu, kateri ga je poznal, ostali bodo v spominu in razvedrili marsikateri čmeren obraz o pripovedovanju taistih. Brezimka.

Teden dni dopusta.

Piše Janez Nep. Grzinič. (Dalje. 6.)

Stopal sem po mehkih košenicah proti svoji zadnji postaji.

Bil sem sam s seboj zadovoljen.

Šlo je hitro izpod rok, to se pravi izpod nog.

Dolgočasil se nisem. Imel sem namreč ljubko spremljevalko, misel na najnovejšo doživljaje, ako se odračuna tisto šklepetanje z zobmi.

Preden sem se prav zavedal, sem zagledal na obzorju, tam za gozdom, cerkvico, ki je čisto izolirana kraljevala na svojem zelenem griču nad vasico.

Vas sama se je že sramežljivo odevala v pozni večerni mrak.

Od daleč ni bilo videti drugega, kakor tajinstveno temne konture poslopij.

Ha, na cilju sem. Po toliki poti, po tolikih doživljajih.

Kako to dobro dé.

Ali neka skrb me je vendarle vznemirjala. Kje boš prenočeval?

Ne spoznaš se tukaj prav nič, pa še noč je.

Stal sem pred veliko belo hišo. Vkljub temi sem razločil, da je stavba moderna. Napisal sicer nisem videl nobenega, pa mi je vendar rekel nek glas, da mora biti to -le hotel.

Meni nič tebi nič sem vdrl noter.

Moj notranji glas ne laže.

Čemu?

Pa res sem bil v hotelu.

V veži ni bilo luči.

Današnje vreme ni dalo pričakovati tujcev. Jaz edini sem bil tako predrzen.

Pa da bi samo meni na čast bila veža razsvetljena? Pojdim!

Živimo v času splošnega štedenja.

Vojska je.

Moj ropot po stopnicah in veži je privabil gospodinjo, hotelirko.

Privila res ni električne luči, ker je ni bilo, pač pa mi je dobro posvetila s petrolejko.

Ali slišite?

S petrolejko.

Pri nas doma so take reči le še po-božne želje.

Gospodinja, vsa čast drugega spola, se mi je zdela znana.

Kakor da bi se bil ž njo že zabaval nekje.

Pa človek pozabi.

Moj bog, ko je toliko žensk na svetu.

Vprašal je nisem, od kod in kaj.

Tiščalo me je nekaj drugega.

„Li bo kaj prenočišča?“ ji zapojem kolikor mogoče sladko. „Prihajam daleč od onkraj gore in nisem posebno spočit.“

Iz zadrege, ki je prevzela vse njeno nežno bitje, sem sodil, da bom prenočeval na blatni cesti.

Srce mi je upadlo, če sem ga po pre-stanem mrazu sploh imel še kaj.

Ali ženske so božje stvarce, ki najdejo izhod iz vsakega labirinta brez tistega zna-nega traku.

„Vse postelje so zasedene,“ se opravi-čuje hotelirka. „Kako mi je žal. Pa dru-gega hotela ni v vasi. Hotelirje je odnesla vojska vse, njih žene pa so se izselile. Ni nobene nikjer.“ — Ne upam se, vam ponu-

dit — ste gotovo razvajeni — za silo bi se morda zadovoljili — —“

„Joj, na golih tleh bi spal, da sem le pod streho. Kaj pa vojaki v strelskih jarkih — —“

„En divan vam dam lahko na razpo-lago, morda — —“

V svojem brezmejnem veselju bi bil predobro gospodinjo strašno rad objel. Pa sem se pri tej priliki spomnil svarečih besed pokojnega mi očeta: Ženskam se ne približuj preveč!

Pa bi se morda tudi sploh tako ne spodobilo, kali.

No, jaz sem zmerom rad vbogal.

Saj je gospodinja gotovo brala mojo hvaležnost iz obraza, pa mi mojega reser-viranega obnašanja proti njej morda ne bo štela v zlo.

Peljala me je v sobico, ki se ji je poznalo na prvi pogled, da ni namenjena tujcem.

Eleganten divan je stal ob steni.

Pa da bi tega profaniral s svojimi trdimi kostmi?

Škoda.

Nisem imel volje, da bi že danes pregledaval in preiskaval, kam sem prišel.

Za to je jutri čas.

Po dobri večerji, ki mi jo je pripravila spretna kuharica, je zadnji moj hvaležni pogled spremil mojo gospodinjo v njene zasebne prostore.

Razvedrilo.

Preklic. Neki meščan na Španskem je bil povabljen pred sodnika, ker se je izrazil v prisotnosti več prič, da je polovica občinskih svetovalcev oslov. Obsojen je bil, da mora to razžalitev preklicati in priobčiti ta preklic v časopisu. Naslednji dan je bilo v časopisu natisnjeno sledeče: „Podpisani izjavlja tem potom, da ne smatra polovice občinskih svetovalcev za osle.“

Ob meji. Dva Šveda, ki sta napravila izlet v dansko glavno mesto Kopenhagen, sta se tam dobro in obilno najedla in tudi spravila več steklenic vina v želodec. Namenila sta se, napraviti šalo z obmejnimi colninarji. Ko sta se vračala nazaj na Švedsko, sta na švedskem colninskem uradu izjavila, da hočeta prenesti tri steklenice vina čez mejo. „Kje je vino?“ „Nikjer drugje kot v najinih želodcih.“ — Uradnik pa se ni dal pripraviti v zadrego. Popravil si je ščipalnik, odprl neko knjigo in začel glasno brati: „Vino v sodu 20 K, vino v steklenicah 30 K, vino v oslovski koži colnine prosto. — Torej lahko gresta naprej čez mejo!“

Pri zajutruku. Tone: „Priatelj, kaj še le sedaj zajutrukuješ? Pa kaj vidim! Z veliko žlico pri mali čaši črne kave! To pa mi ne gre skupaj!“ — Lojze: „Tega pa ti ne razumeš! Meni služi žlica ob enem za orožje, ker žena me navadno pri jedi napada!“

Kupi se v bližini Novega mesta več voz dobrega, hlevskega gnoja.

V zameno odstopi se tudi blaga, živin in svečave.

A. Sušnik, — Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Sprejme se zanesljiva in poštena natakarica

na račun. — Ponudbe na naslov: Lepa roža, poštno ležeče, Rudolfovo.

Deček kateri ima veselje, se učiti kakoršnokoli obrt, želi priti h kakemu krščanskemu in dobremu mojstru. Deček je star 16 let, zdrav in krepak. Josip Foršek, Kandija pri Rudolfovem.

Stanovanje

v Narodnem domu

v Novem mestu (v pritličju na levo), se odda. — Priglase sprejema za odbor g. trgovec Jos. Kobe.

SVARILO!

Ker se dogaja, da razne neopravičene osebe iztirjujejo, prejemajo denar in blago, prosijo dediči, dne 17. januarja 1918 v Ljubljani zamrlega trgovca Avgusta Jagodiča (Franc M. Regorschek nasl.) slavno p. t. občinstvo, da nikomur ne plačuje, odrajtuje blaga, denarja, razun v trgovini Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek nasl.) v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 3. Istotam blagovoli slavno občinstvo priglasiti morebitne svoje terjatve.

Proda se 225 m³

bukovih suh

z gozda. — Ponudbe na upravništvu pod „drva 14“.

16-3-3

Na gospodarstvo se sprejme

deček

ki je dovršil 14 let, v službo.

Natančneje pove upravništvo Dol. Novic.

Cerkvenik Martin TRENTELJ,

sedaj v bolnici v Kandiji, želi spremeniti službo kam na deželo. — Cenjene ponudbe na gorenji naslov.

Zavarovanja na vojno posojilo
za preskrbo otrok z glavnico za opremo in vzgojno rento.

Zavarovana glavnica vojnega posojila se izplača po preteku zavarovalne dōbe, ki si jo podpisatelj sam izvoli (15 ali 18 let). Umrje li podpisatelj tekom zavarovalne dōbe, potem preneha plačevanje nadaljnjih premij; otroku, ki se naj preskrbi, ali drugi, po podpisatelju določeni osebi, pa se izplača:

a) takoj posmrtnina v izmeri 20% zavarovalne nominalne glavnice;
b) tekom vse ostale zavarovalne dōbe vzgojna renta v letnem znesku 20% zavarovane nominalne glavnice;
c) koncem zavarovalne dōbe zavarovana nominalna glavnica vojnega posojila kot opremni kapital (dota).

Plačila pod a) in b) se izvrše v gotovini. Izplačila niso odvisna od otrokovega življenja. Ako otrok umrje, se nadaljujejo na željo podpisatelja ali njegovih postavnih naslednikov drugemu otroku ali pa tudi poljubni drugi osebi, ki jo je podpisatelj določil.

Zavarovanje je veljavno v polnem obsegu od prvega hipa dalje za primer smrti. Za vojake na bojišču ni plačati za zavarovanje do K 10.000 nikakega poviška, za višje zneske je vojni povišek zelo zmeren.

Premije so skrajno nizke. Potrebna je zdravniška preiskava.

Primer: 32 letni mož zavaruje svojemu dveletnemu otroku za dōbo 18 let, torej do 20. leta, glavnico K 10.000, kakor tudi posmrtnino in vzgojino po 20% glavnice, to je po K 2000. Letna premija znaša le K 491-20.

Ako umrje podpisatelj v drugem zavarovalnem letu, se izplača: takoj posmrtnina K 2000 v gotovini, 16 zaporednih let vzgojna renta letnih K 2000, to je K 32.000 v gotovini, skupaj torej kron 34.000, in po preteku 18letne zavarovalne dōbe še K 10.000 nominala vojnega posojila; za vsa ta visoka izplačila se je plačalo na premiji vsega le K 982-40!

Premije se morejo poravnati tudi za vso zavarovalno dōbo naenkrat v naprej, pri čemur se račun 4³/₄% diskonta. V primeru podpisateljeve smrti se povrnejo tudi vse neoprabljene diskontirane premije.

V zgoraj podanem primeru bi bilo plačati enkratno premijo K 6233-90. Umrje li podpisatelj v drugem pogodbenem letu, potem se izplačajo po njegovi smrti že omenjeni zneski in takoj tudi neoprabljeni del enkratne premije K 5676-95. Skupaj bi prejel dedič celih K 39.676-75 v gotovini in K 10.000 nom. vojnega posojila.

Popolnejše in cenejše oskrbe družine si sploh ne moreš misliti!

Enkratna premijska predplačila se morejo poravnati tudi z vojno-posojilnimi papirji VII. ali prejšnjih emisij. Kdor ima take papirje, more podvojiti svoje dosedanje podpise brez vinarja gotovine, naložiti svojo vsak hip likvidno glavnico na visoke obresti, koristiti domovini in poskrbeti poleg tega še za svoje drage.

Pojasnila o le-tem zavarovanju, o vojnem zavarovanju in o drugačnih zavarovanjih na vojno posojilo brez in z zdravniško preiskavo dajejo in predloge sprejemajo: Deželna poslovalnica c. kr. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1, okrajne poslovalnice v vseh političnih okrajih in njih pooblaščenci.

Loterijske številke.

Trst, 6. februarja 25 20 46 47 84

Hiša s sadnim vrtom

se proda v Toplicah pri Straži na Dolenjskem. — Natančneje pove upravništvo Dol. Novic.

Dva hrasta

in nekaj debelih smrek, proda Urša KLEVIVŠAR, — Gumberk, župnije Brusnice, Dolenjsko.

Proda se 120 litrov pristnega tropinovca doma žganega

in novo moško kolo

sistem „Diamant“. Cena po dogovoru. Več se izve pri Franc SELAK-u na Bučki št. 24, Dolenjsko.

27-3-1

Trgovski

pomočnik

mešane stroke, išče službe. Gre najraje kam v Belokrajino.

Ponudbe pod „Belokrajina“ na upravo Dol. Novic. Pismu je priložiti znamko za 15 h.